

Brahmavigyana Samhita

——
ब्रह्मविज्ञानसंहिता

——
Document Information

Text title : Brahmavigyana Samhita
File name : brahmavigyAnasamhitA.itx
Category : misc, advice
Location : doc_z_misc_general
Proofread by : Pranav Tendulkar, NA
Latest update : December 12, 2021
Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 12, 2021

sanskritdocuments.org

ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನಸಂಹಿತಾ

ಪ್ರಾಕೃತಧನಂ

ವಿವೇಕಾದಿ ಸಾಧನವದ್ವಿರೇವ ಸಫಲಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ಲಭ್ಯತೇ .

ಕ್ಷೇಶ ಪ್ರವಾಹ ಪೂರಿತೇ ಮಾಯಾವರ್ತಾವೃತೇ ಕಾಮಕ್ರೋಧಾದಿ ಹಿಂಸಕ ಜಂತು ಸಂಕುಲೇ

ಭವ ವಾರಿಧೌ ಪತಿತಾನಾಂ ತ್ರಯತಾಪ ತಾಪಿತಾನಾಂ ಜೀವಾನಾಂ ಬ್ರಹ್ಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವ ವಿಜ್ಞಾನ ಪೋತಾದೇವ ಸಮುದ್ಧಾರಃ . ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನ ಪೋತ ಲಾಭಸ್ತು ವಿವೇಕಾದಿ ಸಾಧನೈರ್ಭವತಿ . ಯೇನ ಮಾನವ ಶರೀರಮಾಂಸಾದ್ಯಾಪಿ ಯದಿ ಸಾಧನ ಸಂಪರ್ತಿರ್ನ ಸಂಪಾದಿತಾ ತಸ್ಯ ತು ನಿರರ್ಥಕ ಜೀವನಂ . ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಪ್ತೌ ಸಾಧನಚತುಷ್ಟಯ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತೀರೇವ ಪರಮಂ ಸಾಧನಂ . ಸಾಧನ ಸಂಪದಂ ವಿನಾ ತದ್ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಸಫಲಯಿತುಂ ಯಃ ಇಚ್ಛತಿ ಸೋಽತಿ ಮೂಢಃ . ಉಕ್ತಂ ಚ - ಮಾತುರಂಕೇ ಸಮಾಸೀನೋ ಗೃಹೀತುಂ ಚಂದ್ರಮಿಚ್ಛತಿ .

ಬಾಲೋ ಯಥಾ ತಥೈವಾಜ್ಞೋ ವಿಜ್ಞಾನಂ ಸಾಧನೈರ್ವಿನಾ .. 1..

ವಿಷಯೇಽಸ್ಮಿನ್ನಿದಮಾಖ್ಯಾನಂ ಶ್ರೂಯತೇ . ಏಕದಾಶ್ಚಿನೀಕುಮಾರೌ ದೇವ ಭಿಷಜೌ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿನೋ ಮಹರ್ಷೇರ್ಧಧೀಚಃ ವೇದಾದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಮಧೀತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನ ಶ್ರವಣಸ್ಯ ಚ ಜಿಜ್ಞಾಸಾಂ ಕೃತವಂತೌ .. ಮಹರ್ಷಿಣಾ ಸಾಧನ ಶೂನ್ಯತ್ವಾತ್ ತಾಭ್ಯಾಂ ನೋಪದಿಷ್ಟಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ . ಉಕ್ತಂ ಚ - ಯದಾ ಭವಂತೌ ಸಾಧನ ಸಂಪನ್ನೌ ಭವಿಷ್ಯತಃ ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮ-ವಿದ್ಯಾಮುಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮೀತಿ, ತೌ ವಿಚಾರಿತವಂತೌ, ವಸ್ತುತಃ ಸ ಏವ ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನಸ್ಯಾಧಿಕಾರೀ ಯೋ ವಿವೇಕಾದಿ ಸಾಧನ ಸಂಪನ್ನಃ .

ಅತಏವ ವಿವೇಕಾದಿ ಸಾಧನ ಸಂಪತಿರೇವಾವಶ್ಯಂ ಸಂಪಾದಯಿತವ್ಯಾ,

ಇತ್ಯವಧಾರ್ಯ ಮಹರ್ಷಿಸಮೀಪಾತ್ ನಿರ್ಜಗ್ಮತುಃ .

ಅಥ ಕದಾಚಿತ್ ದೇವರಾಜ ಇಂದ್ರೋಃ ಮಹರ್ಷೇರ್ವೀತರಾಗಸ್ಯ ದಧೀಚಃ ಪ್ರಶಂಸಾಂ

ಶ್ರುತ್ವಾ ತದಾಶ್ರಮಮಾಜಗಾಮ . ಮಹರ್ಷಿಣಾ ತಸ್ಯಾತಿಥ್ಯಂ ಕೃತಂ .

ಸ್ವಾಗತಂ ಮಹಾಭಾಗ ? ಕಿಂತೇ ಪ್ರಿಯಂ ಕರವಾಣಿ ಇತಿತಂ ಪಪ್ರಚ್ಛ, ಮಹ್ಯಂ

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮುಪದಿಶ ಇತ್ಯುಕ್ತಂ ದೇವರಾಜೇನ . ಕಿ ಭವಾನ್ ತದಧಿಕಾರೀ

ಜಾತಃ ? ಮಹರ್ಷಿಣಾ ಮಂದೇನೋಕ್ತಂ . ಅನೇನ ಕಿಂ ಪ್ರಯೋಜನಂ ?
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಯಾ

ಸ್ವಯಮಾಧಿಕಾರಿತ್ವಂ ಪ್ರಾದುರ್ಭವಿಷ್ಯತಿ ಇತಿ ಸರ್ಗವಃ ಶಕ್ತಃ ಪ್ರೋವಾಚ
. ತತ್ತ್ವ ದರ್ಶಿನಾ ಮತಿಮತಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಣಾಮನಸೀದಂ ಸಮಾಲೋಚಿತಂ, ಅಯಂ
ಕಿಲ ದೇವರಾಜೋ ವಿವೇಕಾದಿ ಶೂನ್ಯಃ ವಿಷಯ ಲೋಲುಪಃ ದುರಾಗ್ರಹೀ ಚ ನಾಸ್ತಿ
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರೀತಿ . ಅಥ ತಾವದಾದೌ ವೈರಾಗ್ಯಂ ಜನಯಿತುಂ ಮಹರ್ಷಿಣೋಕ್ತಂ
. ಹೇ ದೇವರಾಜ ! ಜೀವನಂ ತೇ ತುಚ್ಛ ಶೂಕರ ತುಲ್ಯಂ, ಅತಸ್ತ್ವಂ ನ
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರೀ . ತವಾಶುಚಿ ಶೂಕರಸ್ಯ ಚ ಸುಖ ದುಃಖಂಚ
ಸಮಾನಮೇವ . ಯಥಾ ಯಾವತೀ ಶೂಕರಾಯ ವಿಷ್ಣಾಸ್ವಾದ್ಯಾ ಪ್ರಿಯಾಚ ತಥೈವ
ತಾವತೀ ಭವತೇ ಸುಧಾ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟಾ ವಲ್ಲಭಾಚಾಸ್ತಿ ಯಥಾ ಭವತಾ ಶಚೀ
ರಂಭಾದಯಪ್ಸರಸ-ಆಲಿಂಗ್ಯ ಚ ಯಾವತೀ ಮಾತ್ರಾಯಾಂ ಸುಖಮನುಭೂಯತೇ
. ತಥೈವ

ಶೂಕರೇಣಾಽಪಿ ಶೂಕರೀಮಾಲಿಂಗ್ಯ ಚ ತಾವತೀ ಮಾತ್ರಾಯಾಂ ಸುಖಮನುಭೂಯತೇ
. ದೇವರಾಜ ! ತ್ವಂ ಯಥಾ ವಿಷ್ಣಾಶೂಕರೀಂ ಚ ವಿಲೋಕ್ಯ ತತ್ರ ಘೃಣಾಂ
ಕೃತ್ವಾಸಮುದ್ವಿಜತೇ ತಥೈವ ಶೂಕರೋಪಿ ಸುಧಾಂ ಶಚೀ ಚ ವಿಲೋಕ್ಯ ತಥೈವ
ಕರೋತಿ . ಏವಂ ಮೃತ್ಯುತ್ರಾಸೋಽಪಿ ಸಮಾನಮೇವ . ರಾಗದ್ವೇಷಾಧೀನತ್ವಮಪಿ
ತುಲ್ಯಮೇವೋಭಯೋಃ . ಏವಂ ತವ ಜೀವನಂ ತುಚ್ಛಂ ಶೂಕರ-ಜೀವನ
ತುಲ್ಯಮೇವ .

ವಿವೇಕ ಸಾಧನೈರ್ವಿನಾ ನ ಭವಾನ್ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಧಿಕಾರೀ . “ಪಯಃ ಪಾನಂ
ಭುಜಂಗಾನಾಂ ಕೇವಲಂ ವಿಷವರ್ಧನಂ.” ಇವ ಸ್ವಸ್ಥೈರ್ಯತಾದೃಶೀಂ

ನಿಂದಾಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೇವೇಂದ್ರೋ ಮಹರ್ಷಿ ಪ್ರತಿ ಚುಕೋಪ, “ನಾಯಂ
ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಚಾರ್ಯಃ” ಅಪಿತು ಕಶ್ಚಿಚ್ಛತ್ರಪಕ್ಷೀಯೋ ಗುಪ್ತಚರಃ .

ಇತಿ ವಿನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪರುಷವಾಕ್ಯೈಃ ಋಷಿನ್ನಿರ್ಭತ್ಸೋಕ್ತಂ, ಭೋ ಕಪಟಮುನೇ
! ಅದ್ಯಾರಭ್ಯ ಕಸ್ಮೈಚಿದಪಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾ ನೋಪದೇಷ್ಟವ್ಯಾ . ಯದಿ ಮದೀಯ
ವಚನ

ಪರಿಪಾಲನಂ ನ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತದಾ ತವ ಶಿರಃ ವಜ್ರೇಣೈವ ಪೋಥಯಿಷ್ಯಾಮಿ .
ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಸ ಆಶ್ರಮಾದಪಸಸಾರ .

ಅಥ ಕಿಯತ್ ಕಾಲಾನಂತರಂ ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರೌ ಸಾಧನಸಂಪದಂ ಸಂಪಾದ್ಯ
ಪ್ರತಿನಿವೃತೌ, ಮಹರ್ಷಿ ಮುಖಾತ್ ವಿದಿತ ವೃತಾಂತೌ ತಾವೂಚತುಃ ಅಥ ಚ ಕಿಂ
ಭವಿಷ್ಯತಿ ಕಿಲ? ಭವತಾ ತು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾತಂ ಯದಾ ಸಾಧನ ಸಂಪನ್ನೌ ಭವಂತೌ
ಭವಿಷ್ಯತಃ ತದಾ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮುಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮೀತಿ . ಸತ್ಯವಾದಿನೋಭವತಃ
ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮಿಥ್ಯಾ ಭವಿತುಂ ನಾರ್ಹತಿ . ಜೀವನಾದಪಿ ಸತ್ಯಪಾಲನಂ ಗರಿಷ್ಠಂ

. ಮಹರ್ಷಿಣೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮುಪದೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ, ಪರಂತು ನ ಜಾನೇ ಸಾ ಪೂರ್ಣಾ

ಭವಿಷ್ಯತಿ ನ ವಾ ? ಮಧ್ಯ ಏವ ದೇವೇಂದ್ರೋ ಯದಿ ಶಿರಶ್ಚೇತ್ಸ್ಯತಿ ತದಾ ಕಿಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ . ಅಶ್ವಿನೀಕುಮಾರಾವುಪಾಯಂ ವಿಚಿಂತ್ಯೋಚತುಃ, ಯಥಾ ಭವತಃ ಸತ್ಯವಚನಸ್ಯ ಶಿರಸಶ್ಚರಕ್ಷಣಂ ಸ್ಯಾತ್ ತದೇವ ಕರ್ತವ್ಯಂ, ಅಥ ತಾವತ್ ಇದಾನೀಂ ತವ ಶಿರಚ್ಚಿತ್ವಾ ಅನ್ಯತ್ರ ನಿಧಾಯ ಅಶ್ವಶಿರಸ್ತ್ವಯಿ ಸಂಯೋಜ್ಯತೇ . ಆವಯೋಸಂಜೀವನೀ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಭಾವೇಣ ಜೀವನಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ತೇನಾಶ್ವಶಿರಸಾ, ಆವಾಭ್ಯಾಂ

ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯೋಪದೇಷ್ಟವ್ಯಾ . ಯದಾ ಚ ದೇವರಾಜಸ್ಯ ವಜ್ರೇಣ ತವ ಶಿರಶ್ಚೇದಃ ಭವಿಷ್ಯತಿ ತದಾ ಭವತಃ ಸ್ವಾಭಾವಿಕಂ ಶಿರಃ ಸಂಯೋಜಯಿಷ್ಯಾವಃ .

ತಥೈವಾಸ್ತು ಇತ್ಯೇವಮನುಜ್ಞಾತೇ ಸತಿ ಅಶ್ವಿಭ್ಯಾಂ ತಥೈವ ಕೃತಂ . ಮಹರ್ಷಿಣಾ ತಾಭ್ಯಾಮಶ್ವಶಿರಸಾ ಮಧು ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ ಸಮುಪದೇಷ್ಟು ಪ್ರಾರೇಭೇ . ತದ್ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಇಂದ್ರೋ ವಜ್ರಣ ತದಶ್ಚೋಯಂ ಶಿರಃ ಅಚ್ಛಿನತ್ . ಅಶ್ವಿಭ್ಯಾಂ ಮಾನುಷೀಯಂ ಶಿರಃ ಸಮಧತ್ತಾಂ . ತದನಂತರಂ ಸ್ವಶಿರಸಾ ಶೇಷಾಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಮುಪದಿದೇಶ .

ಇತ್ಯಾಖ್ಯಾನೇನ ಸಿದ್ಧ್ಯತಿ ಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾನೋಪಲಭ್ಯತೇ ಸಾಧನವಿನಾ . ಸಾಧನಹೀನೋ ದೇವರಾಜೋ ಮೌಢ್ಯಾನ್ಯಹರ್ಷಿ ದ್ವೇಷಂ ಕೃತ್ವಾ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಭ್ರಷ್ಟೋಽಭೂತ್ . ಅಥ ಚ ಪ್ರಾಕ್ ಮಾನವ ಶರೀರೇಣ ವಿವೇಕಾದಿ ಸಾಧನಾನಿ ಸಂಪಾದಿತವ್ಯಾನಿ, ತದನಂತರಂ ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಜ್ಞಾನಂ ಭವಿಷ್ಯತಿ .

- ಸ್ವಾಮೀ ಸ್ವಯಂಭೂ ತೀರ್ಥ

ಜ್ಞಾನಾದ್ವಿಹೀನೋಽಪಿ, ಗುರುಪ್ರಸಾದಾತ್ ಲಭಾಮಹೇ ನೂನಮಿದಂ ಮಹತ್ತ್ವಂ .

ಪಂಕಸ್ಯ ಕೀಟೋಪಿ ಸುಪುಷ್ಪ ಸಂಗಾತ್ ಆಪ್ನೋತಿ ಭಾಲಂ ವೃಷವಾಹನಸ್ಯ .. ಕ..

ವಿದ್ಯಾ ವಿಯುಕ್ತಸ್ತಯತಾಪಯುಕ್ತಃ ಮಾರ್ಗೇ ಮುನೀನಾಂ ಮನ ಆದಧಾಮಿ .

ಕೃತಂಚ ಯತ್ತತ್ ಪರಕೀಯಮೇವ ಸತ್ಯಂ ಕಲೇರ್ಜೀವ-ಸ್ವಭಾವ ಏಷಃ .. ಖ..

ವೇದಾಂತಸಿಂಧುಂ ಭ್ರಮಭೂರಿಪೂರ್ಣಂ ಸಚ್ಚಿದ್ರಯಾ ಕ್ಷುದ್ರತರೀ ಧಿಯಾಸಹಂ .

ಪಾರಂ ಚಿಕೀರ್ಷುರ್ಮಮ ಮೋಹ ಏಷಃ ಖದ್ಯೋತ-ದೀಪ್ತಿನಿ ನಿಶಾತಮೋ ಯಥಾ .. ಗ..

ಸ್ವಾಂತಃ ಸುಖಾಯ ಲಿಖಿತಾಂ ಶುಚಿಬ್ರಹ್ಮವಿದ್ಯಾಂ

ಶ್ರದ್ಧಾ-ವಿವೇಕ-ಬಲಿನಃ ಪುರುಷಾ ಅಧೀತ್ಯ .
 ನೂನಂ ವಿಹಾಯ ಕಲಿ ಕುಂಜರ ಭೂರಿ ಭೀತಿಂ
 ತೇಜಸ್ವಿನೋ ಮೃಗಪತೇಃ ಪದತಾಂ ಲಭಂತೇ .. ಘ..
 ವೇದಾಂತ-ಸಿಂಧುಂ ಪರಿಲೋಡ್ಯ ಯತ್ಕೈಃ
 ಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನ-ಸುಧಾ-ಸುಕುಂಭಂ .
 ನೀತ್ವಾಗತಃ ಲೋಕಹಿತಾಯ ಭೂಮೌ
 ತೀರ್ಥೋತ್ತರಃ ಸ್ವಾಮಿವರಃ “ಸ್ವಯಂಭೂ” .. ಜ..
 ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನ ಕಾ ಮೂಲಸ್ರೋತ)
 ಸರ್ವೇಷು ದುಃಖೇಷು ಜಗದ್ಗತೇಷು
 ಕರ್ತವ್ಯ ತೈವಾಸ್ತಿ ವಿಶಾಲ-ದುಃಖಂ .
 ತಸ್ಯಾಂ ಸ್ಥಿತಾಯಾಂ ನ ಸುಖಾತಿರೇಕಂ
 ತಸ್ಮಾಚ್ಚ ತನ್ನಾಶ-ವಿಧಿ-ವಿಧೇಯಾ .. 1..
 ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ವಿಚಾರ ಕಾ ಮಹತ್ವ)
 ವಿಚಾರ ಏವಾಸ್ತಿ ಪರಂ ನಿಧಾನಂ
 ಬೀಜಂ ವಿಶುದ್ಧಂ ಸುಖ ಪಾದಪಸ್ಯ .
 ತಸ್ಯೈವ ಶಕ್ತಿರ್ಹಿ ನವಾಂಕುರಶ್ಚ
 ವಿಚಾರವಾನ್ಭಾತಿ ನರೋ ಧರಾಯಾಂ .. 2..
 ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಆತ್ಮಸಮರ್ಪಣ)
 ಆನಂದಸಿಂಧೋಸ್ತವ ವಾರಿವಿಂದೋಃ
 ಪುರಃ ಕಿಮಾಸ್ತೇ ವಿಧಿ-ಲೋಕ-ಸೌಖ್ಯಂ .
 ಪಾದಾರವಿಂದೇಷು ರತಿಂ ಪ್ರಯಚ್ಛ
 ಶ್ರುತ್ವಾ ಬಲೇರ್ಗಾಂ ಹರಿರಾಲಿಲಿಂಗಂ .. 3..
 ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಋಷಿದತ್ತಕಲಾ)
 ಸಂಸಾರ ಭೋಗಾನ್ ವಿಷಮನ್ಯಮಾನಾಂ
 ಔದಾಸ್ಯ ಭಾವಂ ಸತತಂ ವಹಂತೀಂ .
 ಪಪಚ್ಛ ರಾಜಾ ಮಹಿಷೀಂ ಸ್ವಕೀಯಾಂ
 ಕಿಮಸ್ತಿ ಚಿತ್ತೇ ತವ ಪದ್ಮನೇತ್ರೇ .. 4..
 ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಭೋಗೋಂ ಕೀ ಅಸಾರತಾ)
 ಕಿಮಸ್ತಿ ತತ್ತ್ವಂ ಪ್ರಿಯಕಾರಿ ವಸ್ತುತಃ
 ಕಿಮೀರಿತಂ ವಿಪ್ರಿಯಕಾರಿ ಮೇ ವದ .
 ಅನಿಷ್ಟಮಿಷ್ಟಂ ನ ಚ ವೇದ್ಮಿ ಮಂದಧೀಃ
 ತ್ವಮೇವ ತತ್ ಭೋಧಯಿತುಂ ಪ್ರವರ್ತಸೇ .. 5..

ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ರಹಸ್ಯಮಯೀ ನಾರೀ)
 ಪುರಾ ದದೌ ಮೇ ಜನಕೋ ಮದರ್ಥಂ
 ಸಖೀಂ ಸತೀಂ ಸೌಮ್ಯಸ್ವಭಾವಶೀಲಾಂ .
 ಪರಂತು ಸಾನ್ಯಾಮಸತೀಂ ಸ್ವಭಾವ
 ದುಷ್ಟಾಂ ಸಖೀಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ವಿದೂಷಿತಾಽಭೂತ್ .. 6..
 ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಆಸ್ತಿಕತಾ)
 ಜಹಾತಿ ಶ್ರದ್ಧಾರಹಿತಂ ನರಂ ಯಶಃ
 ಸುಖಂಚ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ಚ ವಿವೇಕಿನೀ ಮತಿಃ .
 ಲತಾಂ ಸುಶ್ರದ್ಧಾಂ ಪರಮಾರ್ಥ-ಮಂಜುಲ-
 ಫಲ-ಪ್ರದಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸುಖೀ ನರಃ ಸ್ಯಾತ್ .. 7..
 ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಈಶ್ವರಸಿದ್ಧಿ)
 ಸದ್ಯುಕ್ತಿಭಿಃ ವೇದ-ಪುರಾಣ-ಶಾಸ್ತ್ರೈಃ
 ಸಂಸಾರ-ನಿರ್ಮಾಣ-ವಿಧಿಂಚ ದೃಷ್ಟ್ವಾ .
 ಸಂಸಿದ್ಧಮೇವೇಶ್ವರಕರ್ತೃಕತ್ವಂ
 ಪರಂತು ಕರ್ತಾ ಸ ವಿಲಕ್ಷಣೋಽಸ್ಮಿ .. 8..
 ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ರಹಸ್ಯೋದ್ಘಾಟನ)
 ಪಿತಾ ಮದೀಯಃ ಪರತತ್ತ್ವ ಮುಚ್ಯತೇ
 ಸಖೀಂ ಸತೀ ಬುದ್ಧಿಮವೇಹಿ ಭೂಪತೇ .
 ಅಸತ್ತ್ವ ಭಾವಾ ಹ್ಯಸತೀ ವಿಚಾರ್ಯತಾಂ
 ಯಸ್ಯಾಸ್ತು ಸಂಗೇನ ಮತಿರ್ವಿದೂಷಿತಾ .. 9..
 ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಆತ್ಮದರ್ಶನ)
 ಅಸು-ತನು-ಮತಿ-ಮುಕ್ತಂ ಪಂಚಕೋಶಾದತೀತಂ
 ಪರಮ-ಸುಖ-ನಿಧಾನಂ ಶುದ್ಧ ಚೈತನ್ಯರೂಪಂ .
 ಇತಿ ಮನಸಿ ನಿಜಂ ಸ್ವಂ ಸ್ವಾತ್ಮನಾ ಸಂವಿಚಾರ್ಯ
 ಸಪದಿ ವಿಷಮಚಕ್ಷುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಿದ್ಧಿಂಚಕಾರ .. 10..
 ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ವಿದ್ಯಾನಗರ)
 ಮಹೀಪ ಪುತ್ರಸ್ಯ ವಧೂ ಪ್ರಭಾವತಃ
 ನರಾಧಿಪೋ ಮಂತ್ರಿಗಣಾಃ ಸಭಾಸದಃ .
 ನರಾಶ್ಚ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ತಥಾ ವಿಟಾ ನಟಾಃ
 ಸಮೇ ಜನಾ ಜೀವನಮುಕ್ತತಾಂ ಯಯುಃ .. 11..
 ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಸಂಸಾರ ಹೈ ಹೀ ನಹೀಂ)
 ಪ್ರಭಾಸತೇ ವಿಶ್ವಮಿದಂ ಜಡಾತ್ಮಕಂ

ಚಿದಾತ್ಮ-ಭಿತ್ತಾ ಪ್ರತಿಬಿಂಬರೂಪಕಂ .
 ಸ್ವತೋ ನ ಸತ್ತಾ ಜಗತ್ಶ್ಚ ವಿದ್ಯತೇ
 ಯಥಾ ಪ್ರತೀತಿ-ರ್ನಗರಸ್ಯ ದರ್ಪಣೇ .. 12..
 ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸ ಸೇ ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ)
 ತತಃ ಪಯಃ ಪೂರಪ್ರವಾಹಿತಸ್ಯ
 ಹೃದಸ್ಯ ಕೂಲೇ ವಟಪಾದಪಸ್ಥಃ .
 ಖಾದನ್ ವಿವಾದೇ ವಿಜಿತಾನ್ ಮನುಷ್ಯಾನ್
 ನ ರಾಕ್ಷಸಃ ಲೋಚನ-ಗೋಚರೋಽಭೂತ್ .. 13..
 ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಗುಹಾ ಮೇಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ದರ್ಶನ)
 ವಿಲೋಕಿತಂ ತತ್ರ ವಿಚಿತ್ರ ಲೋಕಂ
 ಪ್ರವಿಶ್ಯ ರಾಜ್ಞಾ ತು ಗಿರೇರ್ಗುಹಾಯಾಂ .
 ಪುನಸ್ತದಾಽಗತ್ಯ ವಿಲೋಕ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಂ
 ಪಪ್ಪಚ್ಛ ಮರ್ಮಾಣಿ ಮುನಿ ಮಹೀಪಃ .. 14..
 ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಮನ ಕಾ ಸಂಸಾರ)
 ಯಥೈವ ಚಿತ್ತೇನ ಸುಚಿಂತಿತೇನ
 ಪ್ರಬುದ್ಧ್ಯತೇ ಚೇತಸಿ ಸ್ವಪ್ನಜಾಲಂ .
 ತಥೈವ ವಿಶ್ವಂ ಚಿತಿ ಭಾಸಮಾನಂ
 ಸ್ವಪ್ನಂ ಹಿ ವಿಶ್ವಂ ವಿಬುಧಾಃ ವದಂತಿ .. 15..
 ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಸಂಕಲ್ಪಸಿದ್ಧಿ)
 ಪ್ರತೀಯತೇ ಕಾಲ ಪದಾರ್ಥ ವಸ್ತು
 ವಿಭಾವಿತಂ ಭಾವನಯೈವ ಸರ್ವಂ .
 ಭಾವೇನ ಸಿದ್ಧಿರ್ಜಗತ್ಶ್ಚ ಜಾತಾ
 ಕಾ ಕುತ್ರ ಭಾವೇನ ವಿನಾ ಪ್ರತೀತಿಃ .. 16..
 ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ವರುಣ ಕಾ ಯಜ್ಞ)
 ವಿತಂಡಯಾ ವಿಪ್ರ ಕುಲಾನ್ಸ ವಾರುಣಿಃ
 ವಿಜಿತ್ಯ ತಾನ್ ನೀರನಿಧೌನ್ಯಮಜ್ಜಯತ್ .
 ಕಹೋಲ-ಪುತ್ರೇಣ ಪರಾಜಿತಃ ಸ ವೈ
 ಮುನಿಸ್ತು ಗಾರ್ಯಾ ಬಹು ಖಿನ್ನತಾಂ ಗತಃ .. 17..
 ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ (ಸುಷುಪ್ತೋ ಸೇ ಸಮಾಧಿ ಕಾ ಅಂತರ)
 ಅವಿದ್ಯಯಾ ಪ್ರಾವೃತ-ಚಿತ್ತ-ವೃತ್ತಿಃ
 ಭವೇತ್ಸುಷುಪ್ತಿರ್ನ ಚಿದಾತ್ಮ ಭಾಸಃ .
 ಪ್ರಕಾಶ-ಚೈತನ್ಯ-ಯುತಃ ಸಮಾಧಿಃ

ಕಥಂ ಸುಷುಪ್ತಿರ್ಹಿ ಸಮಾಧಿತುಲ್ಯಾ .. 18..
 ಏಕೋನವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಃ (ಜ್ಞಾನ ಕೀ ಪರಾಕಾಷ್ಠಾ)
 ಚೈತನ್ಯಪೂರ್ಣೋಽಸ್ಮಿ ಸ್ವಭಾವತೋಽಹಂ
 ತಸ್ಮಾನ್ನಿರೋಧೇ ಮನಸಃ ಕ್ಷ ಲಾಭಃ .
 ಸರ್ವತ್ರ ಶುದ್ಧೋಽಸ್ಮಿ ವಿನಿಶ್ಚಯೋ ಮೇ
 ಕಾರ್ಯೇ ಸಮಾಧಾವಪಿ ತುಲ್ಯರೂಪಃ .. 16..
 ವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಃ (ಗೂಢತತ್ತ್ವ)
 ಗುಹ್ಯಾತಿ ಗುಹ್ಯಂ ಭವತಾ ಯದುಕ್ತಂ
 ಚೈತನ್ಯ-ರೂಪೇಣ ವಿಭಾಸಮಾನಂ .
 ದೃಶ್ಯಂ ಪ್ರಪಂಚಂಚ ತದೇಕರೂಪಂ
 ಸರ್ವ ನ ತದ್ಬುದ್ಧಿ ಪದಂ ಗತಂ ಮೇ .. 20..
 ಏಕವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಃ (ಜ್ಞಾನಿಯೋಂ ಕೀ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಾ)
 ಬುದ್ಧೇರ್ವಿಭೇದೈಃ ಸ್ಥಿತಯೋ ವಿಭಿನ್ನಾಃ
 ವಿವೇಕಿನಾಂ ಜ್ಞಾನವತಾಂ ಲಸಂತಿ .
 ಸಂಸಾರಕಾರ್ಯೇಽಪಿ ಸಮಾಧಿ-ಮಗ್ನಾ
 ಕೇಽಪ್ಯಾತ್ಮ-ಸಂಧಾನ-ವಿಶೇಷ-ಲಗ್ನಾಃ .. 21..
 ದ್ವಾವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಃ (ಬ್ರಹ್ಮ ಕಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ)
 ಬ್ರಹ್ಮಾದಿದೇವೈರುಪಗೀಯಮಾನಂ
 ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪರಬ್ರಹ್ಮ ತದಾವಿರಾಸೀತ್ .
 ಯದ್ವೇದ-ತತ್ತ್ವಂ ನಿಹಿತಂ ಗುಹಾಯಾಂ
 ಆಕಾಶವಾಣ್ಯಾ ತು ತದೇವ ಮುಕ್ತಂ .. 22..
 ತ್ರಯೋವಿಂಶತಿರಧ್ಯಾಯಃ (ಚೇತನ ಹೀ ಸಾರ)
 ಸಿದ್ಧಾಂತಸಾರಃ ಪ್ರತಿಪಾದಿತೋಽಯಂ
 ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಸತ್ಯಂ ಜಗದಸ್ತಿ ಮಿಥ್ಯಾ .
 ಜೀವೇಶಯೋಃ ಕೋಽಪಿ ನ ಕುತ್ರ ಭೇದಃ
 ಸಂಸಾರತತ್ತ್ವಂ ತು ಚಿದಾತ್ಮಕತ್ವಂ .. 23..
 ಪುಣ್ಯಪ್ರದಃ ಪಾಪಹರೋ ಮನೋಜ್ಞಃ
 ಗುಹ್ಯಾತಿ ಗುಹ್ಯೋ ಮುನಿ-ಜ್ಞಾನ-ಗಮ್ಯಃ .
 ಸಂಸಾರ-ಜೀವೇಶ-ರಹಸ್ಯ-ಪೂರ್ಣಃ
 ಗ್ರಂಥೋ ಮಯೋಕ್ತಃ ಭವಪೋತ ರೂಪಃ .. 24..
 ಗ್ರಂಥಸ್ಯ ದೋಷಾಃ ಸಕಲಾಃ ಮದೀಯಾಃ

ಗುಣಾಃ ಗುರೂಣಾಂಚ ವಿಚಾರಣೀಯಾಃ .

ಶುಕ್ಲೌ ಚ ಮುಕ್ತಾಃ ಗರಲಂ ಭುಜಂಗೇ

ಸ್ವಾತೇರ್ಜಲಂ ಕಿಂತು ಸಮಾನಮೇವ .. 25..

ಇತಿ ಸ್ವಾಮೀ ಸ್ವಯಂಭೂತೀರ್ಥವಿರಚಿತಾ ಶ್ರೀವೇದವ್ಯಾಸಸೂತಸಂವಾದರೂಪಾ
ಬ್ರಹ್ಮವಿಜ್ಞಾನಸಂಹಿತಾ ಸಮಾಪ್ತಾ .

Proofread by Pranav Tendulkar, NA

——
Brahmavigyana Samhita

pdf was typeset on December 12, 2021

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

